ΛΥΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΙΤΟΥ ΞΗΡΕΛΛΗ

'Ανοιξιάτικο παραμύθι

Στὴν 'Εθνικὴ Λυρικὴ Σκηνὴ

ΤΟΥ κ. ΠΕΡΣΕΩΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

'Επικροτοῦμε τὸ ἀνέβασμα τοῦ «'Ανοιξιάτικου Παραμυθιοῦ» σὰν μιὰ ἐθνικὴ ὑποχρέωση τῆς «Λυρικῆς Σκηνῆς» μας νὰ γνωρίσῃ καὶ ἑλληνικὲς ὄπερες στὸ μουσικόφιλο κοινό μας, ἐστω καὶ ἂν αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὶς παλιὲς κλασικὲς ὄπερες τοῦ διεθνοῦς ρεπερτορίου. 'Η παρουσιαση ειναι ἐπιτακτική. Εἶναι μιὰ ἠθικὴ ἐπιβράβευση στὸν συνθέτη, ποὺ ἀφιέρωσε ὧρες ζωῆς γιὰ νὰ δώσῃ κατι τὸ προσωπικό του, κάτι τὸ 'Ελληνικό. 'Εδῶ θὰ σταματήσωμε, ὅμως, σ' ἕνα ἐρώτημα: "Εδωσε, τάχα, ὁ Τίτος Ξηρέλλης, μὲ τὸ μοναδικὸ αὐτὸ λυρικὸ ἔργο του, ἕνα αὐθεντικὸ ἑλληνικὸ ἔργο, ποὺ οἱ ἦχοι του νὰ ἐκπηγάζουν ἀπὸ ἑλληνικὰ στοιχεῖα; 'Απὸ ἑλληνικοὺς ρυθμούς, ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ μουσικὴ παράδοση; 'Ατυχῶς, ὄχι. Τὸ «'Ανοιξιάτικο Παραμύθι» ἔτσι ὅπως τὸ ἀκούσαμε προχθές, δὲν μᾶς ἔπεισε σὰν μια 'Ελληνικὴ μουσικὴ δημιουργία. Εἶναι γραμμένο μὲ σύντομο πρόλογο καὶ τρεῖς πράξεις πάνω σὲ ἕνα παιδιάστικο σήμερα λιμπρέττο, ποὺ μᾶς ἀφήνει ἀσυγκίνητους, τοῦ 'Αναστάσιου Μιλάνου — Στρατηγόπουλου, βασισμένο στὴν ἀλήθεια τῆς αἰώνιας διαμαχης τοῦ Καλοῦ μὲ τὸ Κακό, μ' ἕνα μήνυμα πὼς πάντα το κακὸ καταδικάζεται.

'Απὸ πλευρᾶς σύνθεσης, ὁ Τίτος Ξηρελλης, φαίνεται νὰ εἶναι πολὺ ἐπηρεασμένος ἀπὸ ξένα πρότυπα. "Ενα ἀνακάτωμα ἀπὸ φωνές, ποὺ θυμίζουν ξένους ἤχους, ποὺ, ὡστόσο, ὅμως, πείθουν, πὼς ὁ συνθέτης γνωρίζει τέλεια τοὺς συνθετικοὺς κανόνες, πὼς κατέχει τὴν ἁρμονία, πὼς ἡ ὄπερά του, ἐστω καὶ μοναδική, εἶναι τέλεια ἐνορχηστρωμένη κι' ἀποτελεῖ δεῖγμα συνετοῦ καὶ ἄξιου συνθέτη.

Πιθανόν, στην περιπτωση τοῦ «'Ανοιξιάτικου Παραμυθιοῦ» νὰ φταίῃ καὶ τὸ λιμπρέττο, ποὺ «νυστάζει» κυριολεκτικὰ τὸν θεατή, ποὺ δὲν μπορεῖ ν' ἀνεχθῇ στὴν σημερινὴ ἐποχὴ κείμενα μὲ πριγκηπόπουλα, νεράιδες καὶ δαιμόνια. Αὐτὴ ἡ πλοκὴ τοῦ μύθου στὸ δάσος, θυμίζει τόσο πολὺ τὸ «"Ονειρο θερινῆς νύχτας» τοῦ Σαίξπηρ. Καὶ κάτι ἀκόμα... Σ' ἕνα σημεῖο τῆς δεύτερης πράξης, οἱ ἀδελφὲς τῆς Ροδιάς, μεταμφιεσμένες σὲ πλανόδιες πωλήτριες φρούτων, διαλαλοῦν τὰ κεράσια τους. 'Αλλὰ τὰ κεράσια ἀρχίζουν νὰ περνᾶνε στὴν ἀγορὰ στὰ τέλη Μαΐου, ἐνῶ τὴν ἄνοιξη, ἀνθοῦν οἱ κερασιές!.. Μπορεῖ τὸ παλιὸ λιμπρέττο νὰ μὴν εἶχε προβλέψει αὐτὸ τὸ σημεῖο, ὁ σκηνοθέτης ὅμως, ὁ κ. Πέλος Κατσέλης, πὼς δὲν τὸν ἀντελήφθη μὲ τὴν ἐμπειρία ποὺ ἔχει;

'Απὸ πλευρᾶς ἑρμηνειας, τωρα, ἡ Φώφη Σαραντοπούλου, τραγούδησε πολὺ καλὰ τὸν ρόλο τῆς Ροδιάς, ποὺ χρειάζεται δοκιμασμένη ὑψιφωνο, τόσο στὶς ἀριες τοῦ ἔργου, ὅσο καὶ σκηνικά. Καὶ ἡ Γιολάντα ντὶ Τάσσο, ἔδωσε τέλεια τὸν μεσοφωνικὸ ρόλο τῆς Κυρᾶς. Πολὺ καλὴ ἡ Λέλα Σταματοπουλου, στὴν ἑρμηνεία τοῦ ρόλου τῆς Νεράιδας. 'Αψεγάδιαστος παλι ὁ 'Ανδρέας Κουλουμπῆς. Πρόκειται, ὅπως καὶ ἄλλοτε γράψαμε, περὶ ἑνὸς ὑποδειγματικοῦ βαρύτονου, στὸν ὁποιο ἄφοβα μποροῦμε νὰ ἐμπιστευθοῦμε κάθε ρολο. "Ετσι ἔδωσε περίφημα ὅλα τὰ στάδια καὶ τὶς ἄριες τοῦ ρόλου τοῦ Ρίγγου τοῦ Καλλικάντζαρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιβολάρη. Κοντὰ στοὺς ἄλλους καλλιτέχνες, ἡ ὑψιφωνος 'Ιλεάνα Κωνσταντίνου, τραγούδησε ἱκανοποιητικα τὸν ρόλο τῆς 'Αφέντρας. "Οσο γιὰ τὴν 'Ηρὼ Πάλλη, ἦταν καλή, τραγουδώντας τὸν ρόλο τῆς Μάνας.

'Επιθυμῶ νὰ συστήσω σ' ὅλους τοὺς ἑρμηνευτὲς νὰ προσέχουν τὸν λόγο τους. Κανεὶς δὲν διαθέτει ὀρθοφωνία. "Ολοι προσπαθοῦν νὰ τραγουδήσουν ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερα. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν φτάνει, κυρίως ὅταν τὸ ἔργο εἶναι ἄγνωστο καὶ τὸ κοινὸ ζητεῖ ν' ἀκούσῃ καὶ τὸν λόγο, γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ἔργο, νὰ τὸ καταλάβῃ. Στὴν περίπτωση αὐτή, κανεὶς δὲν ἔφταασε οὔτε τὸ «Καλῶς». Κι' ἴσως αὐτὸ τὸ μειονέκτημα νὰ στάθηκε ἐναντια στὸ ἔργο τοῦ Ξηρέλλη. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα πρόσωπα τοῦ ἔργου, δὲν ὑπαρχει διαθέσιμος χῶρος γιὰ νὰ μιλήσωμε. Σημειώνω μόνο τὸν Γ. Ζερβᾶνο, στὸν ρόλο τοῦ ἄρχοντα καὶ τὸν Νίκο Δασκαλάκη, στὸν ρόλο τοῦ πατέρα. Καὶ οἱ δύο καλοί. Τὰ χορωδιακὰ τοῦ Μιχ. Βούρτση, πάντα ἱκανοποιητικά. Οἱ χορογραφίες τῆς "Ινγκας Μασουρίδου τεχνικώτατες, τὰ σκηνικὰ τοῦ Γ. Πάτση εἶχαν λάθη, ὅπως ὁ κοσμὸς τοῦ μεγάλου δένδρου, σπασμένος, πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν καλλιτεχνῶν, δὲν ἔχει νόημα, μέσα σ' ἀνοιξιάτικο περιβάλλον. 'Η Σοφια Μουτσίου, στὸν ἐλάχιστο ρόλο τῆς γριούλας, τραγούδησε ἄριστα. "Ο Βύρων Κολλάσης κράτησε τὴν ἰσορροπία ὀρχήστρας καὶ σκηνῆς ἄνετα.